
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2010:18

Mötestider och flygresor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2010:23 om mötestider och flygresor. Då det redan pågår ett arbete för att minska klimatpåverkan föreslår utskottet att Kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:23.

Motionens förslag

Motion 2010:23 av Soili Brunberg, Mötestider och flygresor

Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att utreda och anpassa mötestiderna så att resor med flyg kan undvikas p.g.a. klimatskäl.

Bakgrund

Det finns en resepolicy för Svenska kyrkan på nationell nivå som fastställdes av Kyrkostyrelsen i december 2008. Likaså finns kompletterande riktlinjer för mötes- och resebeställning. Nyligen genomfördes en resebyråupphandling där klimatbelastningen har vägts in, till exempel möjligheten att få relevanta regelbundna rapporter av resandet, eftersom det hittills inte funnits någon mätning av hur stora utsläpp som resorna på nationell nivå medför idag.

Syftet är att säkerställa att Svenska kyrkans beställning av resor och logi sker på ett kvalitetsmässigt och kostnadsmedvetet sätt och med hänsyn tagen till miljökonsekvenser med utgångspunkt i ett socialt och etiskt ansvarstagande. Resepolicyn omfattar anställda, förtroendevalda samt uppdragstagare inom Svenska kyrkan på nationell nivå.

För att minska resursanvändningen och miljöbelastningen ska i första hand tåg och buss övervägas då möjlighet finns med hänsyn tagen till tid och avstånd. Av samma anledning ska allmänna kommunikationsmedel användas framför taxi och bil. Resenär ska alltid enligt resepolicy överväga kostnadseffektiviteten, vilket kan mätas i såväl tidsvinst som i finansiella termer. Ett lägre pris är inte alltid överordnat tidsaspekter och miljöaspekter. Med god framförhållning kan ett lägre biljettpris utnyttjas och med samordning av dem som reser från samma ort kan kostnader och energiförbrukning minskas.

Möten, resor och logi måste planeras med hänsyn tagen till kostnad, kvalitet, miljö och säkerhet. Vid möten och resor används i första hand det befintliga leverantörsavtalet.

När Kyrkomötets ledamöter får praktisk information hänvisar man till resepolicy. Man betonar att marktransporter ska ske med flygtåg eller flygbuss

och att flygtaxi används i andra hand och då helst genom samåkning. Om någon vill boka tåg vid en längre sträcka som kräver extra övernattning godtas detta för att minska antalet flygresor, men det sker ingen styrning mot tåg.

Om starten för Kyrkomötet skulle senareläggas så att alla ska kunna färdas till mötets öppnande med tåg, innebär det att grupperna inte får tid tillsammans första dagen. Om man avslutar tidigare sista dagen tappar kyrkomötet tid och måste kanske av den anledningen utöka mötet med en sammanträdesdag. Presidiet har ett uppdrag att se över samarbetsformerna och i det sammanhanget övervägs även transportererna.

Tidigare behandlingar i Kyrkomötet

Klimat- och miljöfrågor har behandlats vid flera tillfällen i Kyrkomötet, senast 2008 då frågan om klimatkompensation för den nationella nivåns flygresor behandlades i budgetutskottets betänkande 2008:1. Kyrkomötet beslutade då att uppdraga till Kyrkostyrelsen att utreda konsekvenserna av att införa klimatkompensation vid alla flygresor för den nationella nivåns räkning. Vid samma tillfälle beslutade Kyrkomötet att uppdraga till Kyrkostyrelsen att utreda om grönt bokslut kan införas i Svenska kyrkans årsredovisning på den nationella nivån.

På kyrkokansliet pågår ett projekt för att skapa struktur, mål och nyckeltal för miljöarbetet och beakta olika åtgärder för att minska den nationella nivåns klimatbelastning. I detta projekt inkluderas frågan om konsekvenser av att införa klimatkompensation för den nationella nivåns resor samt grönt bokslut i den nationella nivåns årsredovisning. Projektet beräknas vara klart under våren 2011.

Klimatkompensation

Det är inte oproblematiskt att kalla något för klimatkompensation eftersom det inte går att köpa sig fri från den påverkan flyget gör och systemet inte täcker de egentliga kostnaderna av flygets påverkan.

De finns ett nyligen utvecklat webbverktyg, kallat *Klimaträttvisa*, som erbjuder enskilda personer möjligheten att avsätta femtio öre per utsläppt kilo koldioxid, till det internationella klimatarbete som bedrivs av Svenska kyrkan. www.svenskakyrkan.se/klimatrattvisa

Meningen med verktyget är att visa på klimatpåverkan i en vidare mening och därför tar det också upp frågor som rör privat konsumtion och boende. Sambandet mellan vårt dagliga liv och den påverkan det har på den ekonomiskt fattiga delen av världen visas. I kyrkokansliets projekt bereds frågan om huruvida den modell för klimaträttvisa som nu lanseras gentemot enskilda individer också kan erbjudas församlingar och stift.

Inom Europeiska Kyrkokonferensen, KEK, erbjuds resenärer att ge frivilliga bidrag som klimatkompensation vid resor. Dessa pengar har gått till olika projekt i Europa. För övrigt är det i Nederländerna och i Sverige som man kommit längst i fråga om konkreta verktyg för klimaträttvisa inom kyrkorna.

Stöd till stift och församlingar och digitala möjligheter

I kyrkolivsutskottets betänkanden 2008:4 och 2007:5 ges exempel på de nationella insatser som sker för miljön, exempelvis ledningssystemet *Svenska kyrkans miljödiplomering för hållbar utveckling*. Likaså *Ljussteget*, en checklista med förslag på åtgärder och en reflektion om miljöfrågor, *VisVardi*, ett verktyg för social och ekologisk hållbarhetsredovisning samt *Etik & Energis* program för energiomställning.

De digitala möjligheter som finns genom samverkansrum på Svenska kyrkans intranät och den teknik som utvecklas för videokonferenser inom Svenska kyrkan är ett stöd för sammanträden och andra möten utan resor. I resepolicyen för Svenska kyrkan på nationell nivå ska av miljöhänsyn, likaväl som kostnads- hänsyn, alltid telefon- eller videokonferenser övervägas som ett alternativ till resa.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar avslå motion 2010:23.

Utskottet delar motionärens intentioner att de utsläpp som påverkar klimatet negativt ska minskas och vill att Kyrkostyrelsen ska fortsätta bidra i de ansträngningar som görs för att reducera klimatpåverkan.

Frågan om mötestider och flygresor är dock komplicerad, inte minst när människor ska sammanstråla från ett stort geografiskt område. Det finns då flera aspekter att överväga i valet av färdmedel, tid, ekonomi och tillgänglighet.

Utskottet vill påminna om det som tidigare sagts i Kyrkomötet om att klimatkompensation inte får betraktas som en ny avlatshandel, där det förmedlas en tro på att man kan köpa sig fri från klimatpåverkan. Däremot är klimatkompensation ett bra sätt för sig själv och för andra uppmärksamma att det transportval som görs inte är det bästa utifrån miljön. Dessutom ger man stöd till Svenska kyrkans internationella arbete.

Utskottet vill betona de nya möjligheter till kommunikation som finns genom telefonmöten, videokonferenser och samverkansrum på Svenska kyrkans intranät. Det är verktyg som alltid bör övervägas innan resor bokas i det nationella arbetet. Det finns mycket goda erfarenheter av videokonferenser i t ex Luleå stift.

Med anledning av att det redan finns en resepolicy där klimatbelastningen har vägts in och ett projekt pågår på kyrkokansliet för att bland annat beakta tänkbara åtgärder för att minska den nationella nivåns klimatbelastning ytterligare, föreslår utskottet att Kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 30 september 2010

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Carina Etander Rimborg, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Carina Etander Rimborg, ordförande, Ann-Sofie Nelstrand, Erik Jonsson, Birgitta Lindén, Bengt A Gustavsson, Christina Meltin Westerlund, Cecilia Brinck, Kristina Sandström, Hans G Erikson, Karin Söder, Anders Åkerlund, Roland Johansson, Marianne Kronbäck, Britt Louise Agrell och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mary Österström, Marie Nielsén, Helena Nordvall, Christer Björk, Kerstin Bodell, Bo Lindell, Kekke Paulsson, Kerstin Rossipal, Anna Ekström, Stig Domargård, Berit Simonsson och Berth Löndahl.

Biskoparna Antje Jackelén och Carl Axel Aurelius har deltagit i utskottets överläggningar.